

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

2010/2104(INI)

1.3.2011

ARVAMUS

Esitaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

Uutes liikmesriikides asuvate tuumaelektrijaamade dekomisjoneerimiseks eraldatavate ELi vahendite tõhusus ja tulemuslikkus (2010/2104(INI))

Arvamuse koostaja: Zigmantas Balčytis

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et ühinemisläbirääkimistel nõustusid Leedu, Slovakkia ja Bulgaaria valitsused vastavalt ühinemislepingutele sulgema mõned vanemad tuumareaktorid, mille puhul on kindlaks määratud varasemad sulgemiskuupäevad;
- B. arvestades, et nende tuumaelektrijaamade sulgemine ja sellele järgnev dekomisjoneerimine põhjustab olulist finants- ja majanduslikku kahju ning jätkuvaid kulusid, mida kõnealused liikmesriigid ise ei suuda täielikult katta;
- C. arvestades, et tuumarajatiste dekomisjoneerimine ning neist tulenevate jäätmete käitlemine on tehniliselt keerukas operatsioon, mis nõuab ulatuslikke rahalisi vahendeid ja toob kaasa keskkonnaalase, tehnilise, sotsiaal- ja rahalise vastutuse,
  1. märgib, et dekomisjoneerimise rahastamise puhul tuleks kohaldada põhimõtet „saastaja maksab”, ning et tuumarajatise käitaja peaks tagama, et tuumarajatise tootliku perioodi vältel eraldatakse piisavalt rahalisi vahendeid, et katta tulevasi dekomisjoneerimiskulusid; kuid nende kolme juhtumi puhul ei võimaldanud vajalike rahaliste vahendite eraldamist tuumaelektrijaamade ennetähtaegne sulgemine enne nende täieliku tööea lõppemist;
  2. märgib, et dekomisjoneerimine võib osutada ohtlikuks inimeste tervisele ja keskkonnale, kui õigeaegselt ei võeta vajalikke meetmeid, ning et seetõttu tuleks rajatise kasutamise ajal tekitada ja eraldada piisavalt rahalisi vahendeid, et tagada tuumarajatiste dekomisjoneerimine ohutusnõuete kohaselt;
  3. märgib, et ELil on tuumarajatiste dekomisjoneerimise valdkonnas piiratud kogemused; seetõttu rõhutab, et kõnealuste ennetähtaegselt suletavate tuumaelektrijaamade dekomisjoneerimise puhul on kõige olulisem turvalisuse küsimus ning seda peaksid mis tahes tulevaste otsuste puhul austama kõik seotud osapooled;
  4. tunnistab, et energiaturul ausa konkurentsi tagamiseks on oluline rahaliste vahendite usaldusväärne ja läbipaistev haldamine, millele lisandub asjakohane väliskontroll; soovib läbipaistvust ja üldsuse osalemist selles valdkonnas; on seisukohal, et hankelepingute puhul oleks soovitatav Euroopa ettevõtjate kasuks rakendada ühenduse vastastikkuse kriteeriumit, rakendades eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi nr 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse muuhulgas energeetikasektoris tegutsevate tellijate hankemenetlused) artiklis 58 sätestatud põhimõtteid;
  5. rõhutab, et nimetatud kolme tuumaelektrijaama puhul on vaja esitada lõplik detailne dekomisjoneerimiskava, mis on hädavajalik sellise rahastamiskava koostamiseks, millega suudetakse ära hoida riskid ja ebakindlus;
  6. märgib, et enneaegne dekomisjoneerimine mõjutab otseselt asjaomaste liikmesriikide energiavarusid (ja nende hinda); on veendunud, et negatiivsete tagajärgedega

toimetulekuks tuleks edendada alternatiivsete, vähesaastavate ja konkurentsivõimeliste energiaallikate arengut ning kaaluda põhjalikult sobivate hüvitismehhanismide väljatöötamist, mille abil saaks katta dekomisjoneerimis- ja jäätmekäitluskulud konkreetse etapini, millest edasi on nimetatud kolm riiki võimelised ülejäänud kulud ise kandma;

7. rõhutab, et tegevuse paremaks kavandamiseks ja üksteiselt saadud kogemuste jagamiseks on vaja paremat koordineerimist nende kolme kava vahel; Euroopa Liit tervikuna võiks samuti sellest kogemusest kasu saada, kuna reaktorid kõrvaldatakse kasutusest nende kasutusaja lõpul; kutsub seetõttu kõiki kaasatud osapooli üles kindlustama, et kohaldatakse parimaid dekomisjoneerimistavasid ja kogutakse kokku kogemused, ning et tuumajaamu omavad liikmesriigid kasutavad kõnealuseid kogemusi ja andmeid parimal viisil;
8. palub komisjonil uurida võimalusi, võttes arvesse liikmesriikides rakendatavaid eri strateegiaid, kuidas ühtlustada lähenemisviise, mis käsitlevad dekomisjoneerimise rahastamist ELis, et tagada vajalike rahaliste vahendite õigeaegne kogunemine, mis ei kahjustaks dekomisjoneerimisprotsessi ohutust ja turvalisust;
9. on seisukohal, et dekomisjoneerimisprotseduuri ühtlustamisel tuleks arvesse võtta liikmesriikide vastavaid haldusstruktuure ning et ressursijuhtimist tuleks lihtsustada.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	28.2.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 39 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jean-Pierre Audy, Zigmantas Balčytis, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Robert Goebbels, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Romana Jordan Cizelj, Arturs Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Béla Kovács, Philippe Lamberts, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Herbert Reul, Paul Rübig, Amalia Sartori, Konrad Szymański, Patrizia Toia, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Antonio Cancian, Francesco De Angelis, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Ivailo Kalfin, Mario Pirillo, Catherine Trautmann